Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/4648

23.9.2026

Rezolucja Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Zalecenia EKES-u dotyczące propozycji reform i inwestycji sformułowanych w ramach cyklu europejskiego semestru 2025–2026

(C/2026/4648)

Sprawozdawczynie i sprawozdawcy: **Gonçalo LOBO XAVIER**
Andrea MONE
Luca JAHIER

Podstawa prawna	Art. 52 ust. 4 regulaminu wewnętrznego
Data przyjęcia na sesji plenarnej	18.6.2026
Sesja plenarna nr	606
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	175/3/0

1. Wprowadzenie

1.1. Niniejsza rezolucja, wraz z raportem informacyjnym ([1]) i szczegółowym załącznikiem do niego ([2]), jest częścią pakietu bazującego na rocznych pracach grupy EKES-u ds. europejskiego semestru, która konsultuje się z krajowymi radami społeczno-gospodarczymi, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego z państw członkowskich UE odnośnie do kluczowych elementów europejskiego semestru. W raporcie informacyjnym ([3]) zebrano opinie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego z 27 państw członkowskich na temat krajowych propozycji reform i inwestycji oraz ich wdrażania (cykl europejskiego semestru 2025–2026) ([4]). Niniejsza rezolucja uzupełnia raport – przedstawia zalecenia dotyczące polityki, wnioski i propozycje polityczne EKES-u oparte na wynikach konsultacji z zainteresowanymi stronami przedstawionych w raporcie.

1.2. Działanie to jest kontynuacją prowadzonych od kilku lat prac EKES-u nad promowaniem europejskiego semestru i ram zarządzania gospodarczego, które będą bardziej partycypacyjne oraz będą przewidywać większą odpowiedzialność na szczeblu krajowym i silniejsze zaangażowanie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Szerokie uczestnictwo sprzyja podejmowaniu opartych na dowodach decyzji i legitymacji demokratycznej oraz zwiększa poparcie społeczne dla transformacyjnych strategii politycznych i zmian systemowych.

2. Zalecenia EKES-u dotyczące propozycji reform i inwestycji sformułowanych w ramach cyklu europejskiego semestru 2025–2026

EKES:

2.1. Ponawia **swoje zalecenia** zawarte w opiniach w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) ([5]), pakietu jesiennego ([6]) i rozporządzenia w sprawie wykonania ([7]).

([1]) „Poglądy zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w państwach członkowskich UE na temat krajowych propozycji reform i inwestycji oraz ich wdrażania (cykl europejskiego semestru 2025–2026)”.
([2]) Załącznik.
([3]) Grupa zebrała opinie zainteresowanych stron za pomocą kwestionariusza i pięciu wizyt krajowych w okresie od stycznia do marca 2026 r.
([4]) Kwestionariusz składał się z 10 pytań pogrupowanych wokół czterech głównych tematów: (1) środki dotyczące reform i inwestycji w państwach członkowskich, w szczególności te oparte na zaleceniach dla poszczególnych krajów na 2025 r. oraz ich realizacja; (2) zakończenie realizacji krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności; (3) realizacja i monitorowanie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych; (4) powiązania między wieloletnimi ramami finansowymi a europejskim semestrem.
([5]) „Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym” (Dz.U. C, C/2025/3202, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3202/oj), i „Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034” (Dz.U. C, C/2026/1974, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1974/oj).
([6]) „Europejski semestr 2025 – pakiet jesienny” (Dz.U. C, C/2025/2019, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2019/oj), i „Uwagi dodatkowe na temat dalszych działań dotyczących europejskiego semestru na 2025 r.” (Dz.U. C, C/2026/10, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/10/oj).
([7]) „Ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu”, w toku.

2.2. Podkreśla **swe główne ustalenia**: zalecenia dla poszczególnych krajów są z pewnością istotne, ale przykłada się w nich zbyt małą wagę do wymiaru socjalnego. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) miał wartość strategiczną, ale należy go postrzegać w kontekście pandemii i ogólnie okazał się zbyt złożony i zbyt scentralizowany oraz wdrożony zbyt pośpiesznie. Powiązanie między WRF a europejskim semestrem mogłoby zwiększyć wartość dodaną UE, ale w dużej mierze zależy od zabezpieczeń dotyczących demokracji, pomocniczości i równowagi społecznej. Co najważniejsze z punktu widzenia EKES-u – zaangażowanie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego pozostaje proceduralne i nie ma realnego wpływu. Ponadto utrzymują się ogólne luki we wdrażaniu, w związku z czym EKES wzywa do położenia większego nacisku na zdolności wykonawcze, skuteczność administracyjną i wymierne wyniki.

2.3. Stwierdza, że przyszłość UE zależy od dynamicznych i silnych **wzajemnych powiązań między czterema formami jej kapitału** (kapitałem gospodarczym, ludzkim, społecznym i środowiskowym), a przy tym niezbędny jest odpowiednio silny nacisk na większą trwałą konkurencyjność, mocno zakorzenioną w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, Zielonym Ładzie oraz Europejskim filarze praw socjalnych. EKES wzywa Komisję, by połączyła ze sobą te cztery formy kapitału oraz wyszła poza **wzrost zorientowany na PKB** (zgodnie z zaleceniem Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) ([8])) i przyjęła model bezpieczeństwa opartego na odporności gospodarczej, spójności społecznej i zrównoważeniu środowiskowym. **Urzeczywistnienie jednolitego rynku**, **ze szczególnym uwzględnieniem unii rynków kapitałowych**, musi być w pełni włączone do europejskiego semestru i zaleceń dla poszczególnych krajów – podobnie jak odpowiedzialność polityczna za egzekwowanie przepisów dotyczących jednolitego rynku.

2.4. Uważa, że w kontekście dążenia do osiągnięcia prawdziwej europejskiej wartości dodanej i jej zapewnienia w ramach powiązań między europejskim semestrem a WRF kluczowe znaczenie ma **uwolnienie potencjału UE przy utrzymaniu elastyczności, pomocniczości oraz wielopoziomowego sprawowania rządów**. Zdecydowanie odrzuca jednak logikę represyjnej warunkowości makroekonomicznej i zaleca strukturę pozytywnych zachęt, w której semestr wskazuje strategiczne wąskie gardła, a WRF zapewniają ukierunkowane wsparcie w celu ich wyeliminowania. Dostrzega rosnące znaczenie odporności i gotowości obronnej oraz wzywa do stworzenia otoczenia regulacyjnego, które zapewnia pewność prawa i wsparcie w mobilizowaniu inwestycji w zdolności koordynowane przez UE w celu poprawy wydajności, konkurencyjności, wzrostu gospodarczego, spójności, odporności i autonomii strategicznej.

2.5. Zaleca **wyciągnięcie wniosków z wcześniejszych doświadczeń** (w szczególności niedociągnięć we wdrażaniu RRF) i zadbanie o to, by w strukturze WRF zachowano cele społeczne UE i wielopoziomowe sprawowanie rządów. Aby zapewnić długoterminową zrównoważoność strategicznych celów UE i odporność jej gospodarki, należy stworzyć przestrzeń fiskalną, która pozwoli osiągnąć wspólne cele społeczne UE, a w szczególności wesprze działanie niedawno uruchomionego przez Komisję Europejską Centrum Inwestycji Społecznych.

2.6. Podkreśla w szczególności, że **kwestie społeczne są często niedoceniane w zaleceniach dla poszczególnych krajów**, a realizacja zaleceń dotyczących kwestii społecznych była w przeszłości nieadekwatna, nieskuteczna lub po prostu nie miała miejsca. Z tego powodu EKES z zainteresowaniem przygląda się ramom konwergencji społecznej i będzie nadal monitorować ich rzeczywisty wpływ na ogólny cykl koordynacji polityki gospodarczej i społecznej UE. Uważa, że dopóki zidentyfikowane problemy nie zostaną rozwiązane, konieczne będzie upoważnienie rządów do interwencji i wzmocnienie takich działań, aby uruchomić niezbędną dynamikę na szczeblu krajowym z myślą o przyspieszeniu opracowywania, wdrażania i realizacji reform, a także ich demokratycznej oceny.

2.7. Jest głęboko przekonany, że aby osiągnąć ten cel, UE musi **opracować solidniejsze ramy współpracy**, w których wyniki i wykonanie będą nagradzane poprzez ukierunkowaną pomoc techniczną i elastyczność współfinansowania, z uwzględnieniem specyfiki kontekstu krajowego i regionalnego.

([8]) Beyond GDP: delivering sustainable and inclusive wellbeing – Joint Research Centre.

2.8. Zaleca zatem **zwiększenie zaangażowania partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego** (w celu stopniowego wzmocnienia zasady partnerstwa w miarę postępowania konwergencji zarządzania WRF i europejskiego semestru) **poprzez przekształcenie tego zaangażowania z wymogu quasiproceduralnego w istotny czynnik sukcesu polityki**, w oparciu o obowiązkową ocenę zaangażowania zainteresowanych stron w całym cyklu polityki, a także rzeczywiste uproszczenie i zapewnienie proporcjonalności obciążeń administracyjnych i regulacyjnych nakładanych na organy publiczne, przedsiębiorstwa i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a nie tylko na służby Komisji Europejskiej.

2.9. Wzywa Komisję, by **poprawiła zarówno jakość, jak i rozplanowanie procesów informowania i konsultacji w ramach europejskiego semestru**. Obejmuje to inwestowanie w budowanie zdolności w zakresie dialogu obywatelskiego i społecznego, wzmocnienie procesów konsultacji i poprawę ich harmonogramu, poprawę dostępu do przejrzystych i porównywalnych danych oraz ustanowienie europejskiego kodeksu określającego sposób prowadzenia konsultacji w ramach europejskiego semestru oraz sposób opracowywania i wdrażania planów krajowych, zgodnie z praktykami krajowymi i ramami dialogu społecznego.

2.10. Wzywa zatem do **wprowadzenia obowiązkowej oceny jakości i oddziaływania partnerstwa**. Nie powinno to ograniczać się do oceny, czy przeprowadzono konsultacje z partnerami, ale powinno również obejmować analizę zakresu, w jakim ich wkład wpłynął na ostateczny kształt programów operacyjnych. Musi to **iść w parze z radykalnym uproszczeniem mechanizmów realizacji**, opracowanym wspólnie z instytucjami zarządzającymi, organami regionalnymi, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, aby zapewnić proporcjonalność systemów audytu i monitorowania oraz poszanowanie zasady zarządzania dzielonego bez nakładania nadmiernych i powielających się obciążeń biurokratycznych.

Bruksela, dnia 18 czerwca 2026 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Séamus BOLAND